

1.5.11 Sčítání úhlů

Předpoklady: 010510

Př. 1: Sečti.

a) $12^{\circ}24' + 37^{\circ}11'$

b) $7^{\circ}37' + 63^{\circ}45'$

c) $13^{\circ}49' + 107^{\circ}42'$

d) $25^{\circ}38' + 41^{\circ}36'25''$

e) $98^{\circ}56'24'' + 21^{\circ}43'51''$

f) $82^{\circ}52'39'' + 51^{\circ}51'51''$

a) $12^{\circ}24' + 37^{\circ}11' = 49^{\circ}35'$

b) $7^{\circ}37' + 63^{\circ}45' = 70^{\circ}82' = 71^{\circ}22'$

c) $13^{\circ}49' + 107^{\circ}42' = 120^{\circ}91' = 121^{\circ}31'$

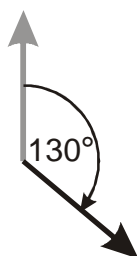
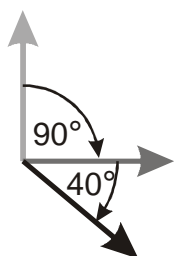
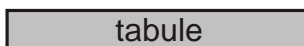
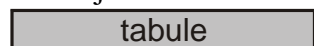
d) $25^{\circ}38' + 41^{\circ}36'25'' = 66^{\circ}74'25'' = 67^{\circ}14'25''$

e) $98^{\circ}56'24'' + 21^{\circ}43'51'' = 119^{\circ}99'75'' = 120^{\circ}40'15''$

f) $82^{\circ}52'39'' + 51^{\circ}51'51'' = 133^{\circ}103'90'' = 134^{\circ}44'30''$

Př. 2: Otočíš se doprava o 90° a pak ještě o 40° . O jak velký úhel ses otočil od začátku otáčení? Nakresli náčrtek situace.

Otočil jsem se o $90^{\circ} + 40^{\circ} = 130^{\circ}$.

Př. 3: Narýsuj úhly $\alpha = 27^{\circ}$ a $\beta = 44^{\circ}$. Sečti úhly α a β :

a) početně

b) graficky s úhloměrem

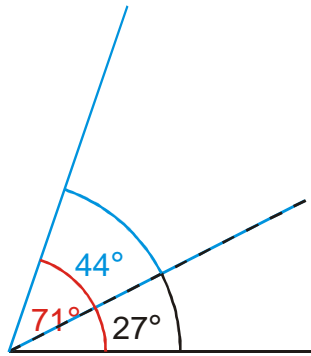
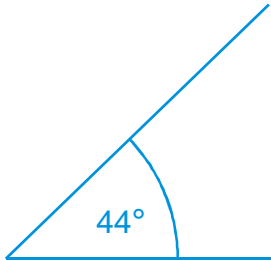
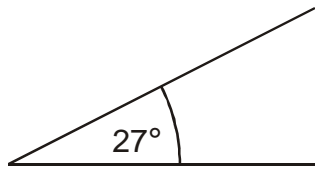
c) graficky bez úhloměru (jen s kružítkem a pravítkem)

a) početně

$$\alpha + \beta = 27^{\circ} + 44^{\circ} = 71^{\circ}$$

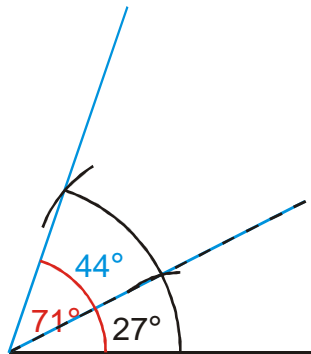
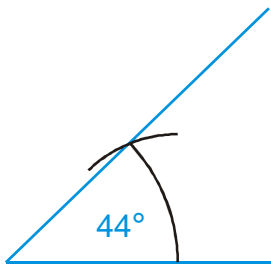
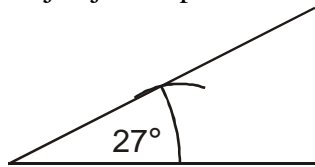
b) graficky s úhloměrem

Narýsuji oba úhly tak, aby měly společné jedno rameno. Změřím celkový úhel.

c) graficky bez úhlooměru (jen s kružítkem a pravítkem)

Stejně jako v předchozím bodu, pouze úhel, který přičítám, přenáším pomocí kružítka.

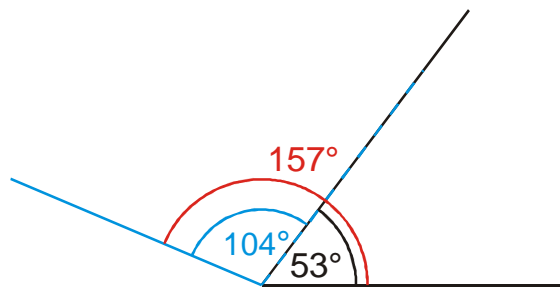
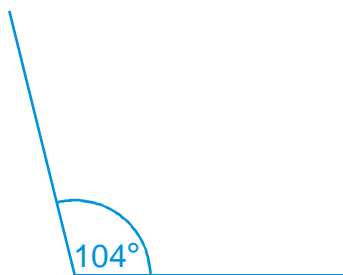
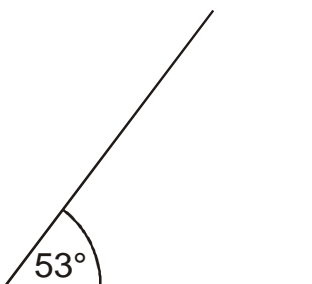

Př. 4: Narýsuj úhly 53° a 104° . Poté je graficky sečti:

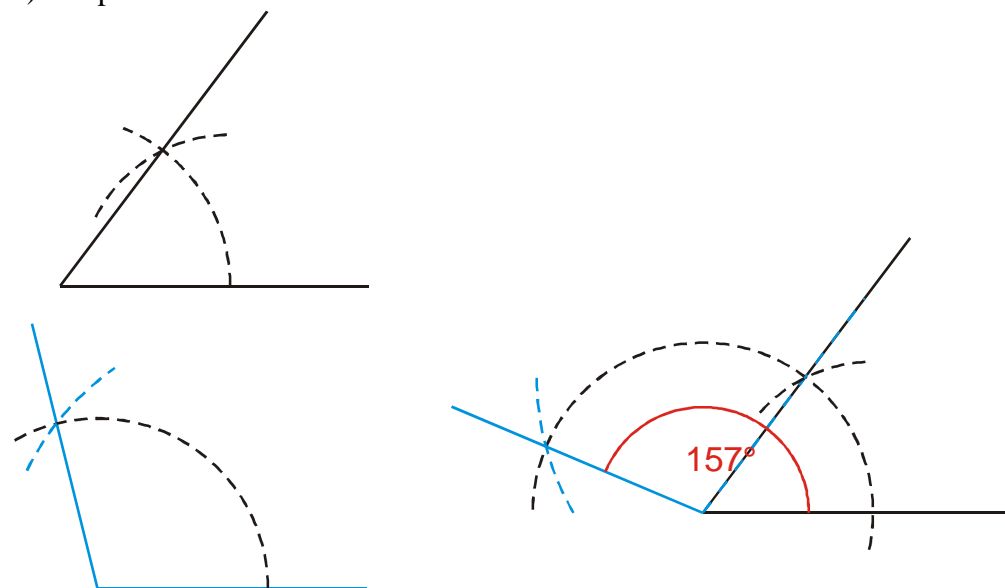
a) s úhlooměrem

b) bez použití úhlooměru.

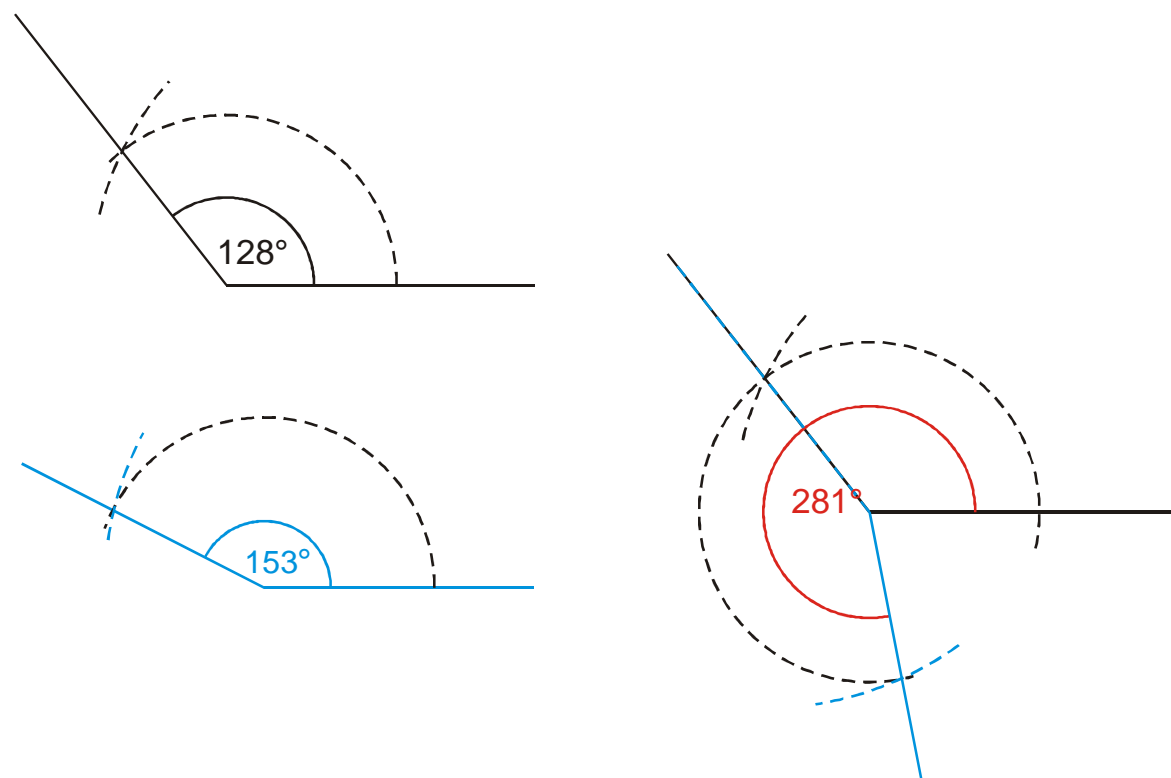
a) s úhlooměrem

b) bez použití úhlooměru

Př. 5: Narýsuj úhly 128° a 153° . Poté je graficky sečti bez použití úhlooměru.

Př. 6: Rozhodni, která z následujících tvrzení jsou pravdivá, která nepravdivá.

- a) Součet dvou libovolných ostrých úhlů je úhel ostrý.
- b) Součet dvou libovolných tupých úhlů je úhel nekonvexní.
- c) Existují dva ostré úhly jejichž součet je úhel tupý.
- d) Neexistují žádné dva tupé úhly jejichž součet by byl úhel tupý.

a) Součet dvou libovolných ostrých úhlů je úhel ostrý.

Nepravda.

Například: $60^\circ + 60^\circ = 120^\circ$ (součet dvou ostrých úhlů je tupý úhel).

b) Součet dvou libovolných tupých úhlů je úhel nekonvexní.

Pravda.

Tupý úhel je větší než $90^\circ \Rightarrow$ každý tupý úhel můžeme napsat jako $\alpha_1 = 90^\circ + \beta_1$, kde α_1 je tupý úhel a β_1 je jeho část větší než 90° . Potom $\alpha_1 + \alpha_2 = 90^\circ + \beta_1 + 90^\circ + \beta_2 = 180^\circ + \beta_1 + \beta_2$. což je úhel větší než 180° a tedy nekonvexní.

c) Existují dva ostré úhly jejichž součet je úhel tupý.

Pravda. Například dva úhly o velikosti 60° v prvním příkladu.

d) Neexistují žádné dva tupé úhly jejichž součet by byl úhel tupý.

Pravda.

Dokázali jsme to v bodě b), kde jsme se přesvědčili, že součet libovolných tupých úhlů je větší než 180° a není to tedy tupý úhel.

Shrnutí: Při grafickém sčítání nanášíme úhly "za sebe" (se společným vrcholem a jedním ramenem).